

אורך החיים של חלקי גומי במכונות החליבה

שימוש בחלקים בלויים — הבטנה מהווה את החלק הרגיש ביותר; אחריה באים צינורות החלב, צינורות האויר ויתר האביזרים.

אחזקת חלקי הגומי כל חלק וחלק, והטיפול המיוחד בו, הרוצה לשמור על גומי במצב תקין, עליו למלא בקפדנות אחרי הוראות הניקוי ואחזקה; נחזור עליהן להלן:

הבטנות. אחרי כל חליבה חייבים לנקות את פנים הבטנה בתמיסת ניקוי ומברשת. אין לעבור על תקופת שימוש שתהיה ארוכה מזו הנקבעת בהוראות. רוב הבטנות, יש להחליפן אחת לשבוע ולהשתמש לסירוגין בשתי מערכות. את בטנות אלפא-לאוואל החדשות מס' 960000-1 מחליפים רק אחת לשבועיים, כשאחרי השבוע הראשון מותחים את הבטנה בתוך הגביע עד לדרגת המתחה השנייה. הוראה זו אינה סותרת כמובן את ההוראה בקשר לניקוי שבועי יסודי. גם בבטנות חדשות אלה משתמשים לסירוגין ב-2 מערכות.

הטיפול בתקופת המנוחה של הבטנות ייעשה בהתאם להוראות ולפי תוצרת הבטנות; תוצרת אמריקאנית, העשויה מניופרין, (דה-לאוואל): אחרי ניקוי יסודי, ולפי הצורך בעזרת חומרים הומצתיים, שורים את הבטנות בתמיסת גתר-מאכל במשך שבוע ימים עד לשימוש הבא. תוצרת אירופית, העשויה מניטריל, (אלפא-לאוואל ואחרות): אחרי ניקוי כ"ל, מחזיקים את הבטנות במקום יבש, מאוורר ואפל, והרחק ממנועים חשמליים.

צינורות גומי. יש להקפיד על ניקויים בפנים (ביחד בצינורות חלב) ובחוץ, לעתים מזומנות ולפי ההוראות. במכון חליבה, בו מגישים מזון מרוכז בשעת החליבה, יש להקפיד במיוחד על ניקוי חיצוני תדיר של צינורות הגומי, כי האבק מהמ"מ, המתערבל באויר, "אוכל" את הגומי.

אביזרי גומי. יש לנקות אותם לעתים מזומנות ולפי ההוראות, אפילו את אלה שאינם באים במגע ישיר עם חלב.

חלקי הגומי שבמכונות החליבה מהווים גורם חשוב ביותר בתקינות המכונה. גומי בלתי תקין עלול לשבש לחלוטין את החליבה ולגרום נזק רציני לבריאות העטינים. גומי בלתי תקין גורם באופן ישיר לזיהום ששום שיטת ניקוי לא תוכל למנוע או לסלק.

אפשר להבין לרצונו של כל בעל מכונת חליבה לחסוך בהוצאות. לא פעם נשמעת טענה בפיו של הבוקר על מחירם הגבוה של חלקים ועל ההוצאה הכרוכה באחזקת המכונה. כתוצאה מזה מופעלות לעתים המכונות באבזרי גומי בלויים שאינם ראויים עוד לשימוש. עקב זה המכונה אינה פועלת כראוי, יש צרות בעטינים, החלב אינו נקי ועוד ועוד. נדמה שטרם למדנו להעריך אל נכון את הנזק שאנו בעצמנו גורמים ע"י השימוש בחלקים בלויים ובסופו של דבר אנו מפסידים יותר משאנו חוסכים.

בחלקו נגרם הבלאי ע"י טיפול בלתי נאות, או חוסר טיפול בכלל בחלקי הגומי. אך גם בתנאי טיפול נאותים יש גבול לאורך-החיים של חלקי הגומי השונים. אורך-החיים זה תלוי בטיב הגומי, במטרת השימוש של החלק, ובטיב הטיפול הניתן.

טיב הגומי. אם כי קורה שחלקי גומי מקוריים מגיעים אלינו בטיב לקוי — כך קרה לאחרונה עם צינורות גומי מסויימים של קומי ביינים לחליבה — אפשר לקבוע שחלקי הגומי, המסופקים ע"י יצרני מכונות החליבה, הינם בטיב מעולה ומתאים למטרת שימושם. תנאי הוא שלגומי ניתן טיפול בהתאם להוראות הייצור.

מטרת שימושו של הגומי. מטרת השימוש של כל חלק וחלק משפיעה על השוני הרב באורך החיים של חלקים שונים. כך, למשל, גומי הביטנה הינו רגיש יותר מאשר גומי בשימוש חיצוני כגון אטם-גומי או צינור אויר. מבחינת סדר הרגישות — ויחד עם זה, מבחינת סדר הנזק הצפוי לבריאות העטין במקרה של

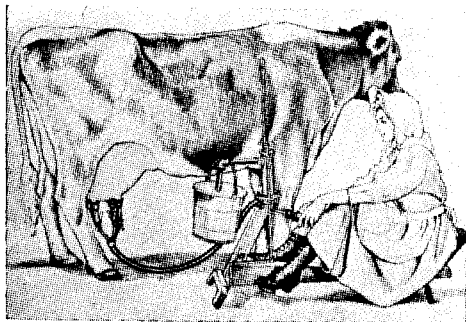
חליבות ביום וב־200 יום — ב־4,000 חליבות. שתי מערכות לסירוגין מספיקות, לפי חשבון זה, ל־400 יום או לקצת יותר משנה.

משק „ד“ (מושב). 6 פרות נחלבות ביחידה אחת, פעמיים ליום. כל בטנה מופעלת ב־12 חליבות ביום, וב־330 יום — ב־4,000 חליבות. במקרה זה היו 2 מערכות לסירוגין מספיקות ל־660 יום, קרוב לשנתיים! במקרה זה יש להחליף את 2 המערכות אחרי שנה אחת, כשכל אחת מהן הופעלה למעשה במשך כמחצית שנה. מובן שיש להחליף כל בטנה „מחוץ לתור“ במקרה שהיא תיפגע (חורים, סדקים וכו') או תראה סימני בלאי אחרים!

צינורות גומי וצינורות פלאסטיים גמישים: לפי ההוראות המקובלות כיום יש להחליף את כל הצינורות הנ"ל אחת לשנה, אפילו לא נראים בהם סימני בלאי חיצוניים. מובן שצריך להחליףם לפני הזמן המומלץ לעיל, אם מופיעים סימני בלאי, כגון — סדקים, חורים ועוד. צינור סדוק בחוץ, יש לראותו כצינור פגום ויש להחליפו, כי סדקים חיצוניים מורים לרוב על סדקים בכל הצינור!

חי הברון
ה.מ.ב.

לתולדות מכונת החליבה

זוהי „מכונת החליבה“ שזכתה ראשונה ב„פאטנט“ רשמי בשנת 1859.

למעשה היתה זאת משאבת־בוכנה פשוטה, שהוציאה את האויר מדלי סתום ו„ינקת“ את החלב לתוכו.

כל חלקי הגומי יש לבדוק אחת לשבוע על תקינותם ולהחליף את החלקים הבלתי תקינים. אפילו כשלא עבדו במשך כל התקופה, כפי שהיה צפוי מראש.

מתי יש לפסול ולהשליך חלקי גומי?

בטנות. הנטיה הכללית אצל חוקרי החליבה המיכנית — וכן אצל חוקרי גורמי המאסטיטיס — היא להשתמש בבטנות במשך תקופה קצרה יותר משהיה נהוג עד עתה. ההמלצה כיום היא להשתמש בבטנה לא יותר מאשר במשך כ־4,000 חליבות או לאחר שימוש בעבודה במשך חצי שנה, אף אם במשך תקופה זו הבטנה לא שימשה ל־4,000 חליבות. כל זה אמור לגבי בטנות שאינן מראות סימני בלאי תוך התקופה המומלצת.

עקבנו אחרי מצב הבטנות במשק ששמר על כל כללי הטיפול. אחרי כ־4,000 חליבות הבטנות נראו תקינות מבחינה חיצונית, אך בתקופה שבין 4,000 ל־5,000 חליבות הופיעו סימנים רבים של בלאי. הכוונה היא להחליף את הבטנות בטרם נסדקו או בטרם הופיעו סימני בלאי אחרים. לכן יש להתייחס ברצינות להמלצה של פסילת הבטנות אחרי כ־4,000 חליבות או אחרי מחצית שנת עבודה.

להלן כמה דוגמאות מעשיות לקביעת אורך־ החיים של בטנה:

משק „א“ (קיבוץ): 120 פרות נחלבות ב־6 יחידות חליבה, 3 חליבות ליום. כל בטנה מופעלת 20 פעם בכל חליבה ובס"ה שימשה ל־60 חליבות ביום. ב־70 יום היא מופעלת ב־4,200 חליבות. 2 מערכות המופעלות לסירוגין, מספיקות איפוא ל־140 יום.

משק „ב“ (קיבוץ): 100 פרות נחלבות ב־3 יחידות, 3 חליבות ליום. כל בטנה מופעלת ב־100 חליבות ביום, וב־40 יום ב־4,000 חליבות. 2 מערכות לסירוגין מספיקות ל־80 יום.

משק „ג“ (מושב): 10 פרות נחלבות ביחידה אחת, פעמיים ביום. כל בטנה מופעלת ב־20